

تأثیر افشره زیره بر میزان پرولاکتین سرم زنان بعد از سزارین

سردبیر محترم

نقش مادر در رشد و بقای کودک در مطالعات مختلف، مورد تأکید قرار گرفته (۱) و عوارض مختلف تغذیه مصنوعی نوزاد مشخص است (۲). گیاهان دارویی در سال‌های اخیر در بین مردم و نیز در بین متخصصان و پژوهشگران، مورد توجه زیادی قرار گرفته است. مطالعات سازمان بهداشت جهانی نشان می‌دهد که ۸۰ درصد جمعیت جهان از جنبه پزشکی به گیاهان وابسته هستند (۳). مصرف داروهای با منشأ گیاهی، تاریخچه طولانی دارد. افشره زیره ۲ درصد، از اسانس بذر زیره با نام علمی کامین^۱ تهیه شده و مواد مؤثر آن شامل کامین آلدهید^۲، کارون^۳ و ترپینول^۴ است (۴). وجود پرولاکتین برای شیردهی ضروری است. گزارش شده است که مصرف قطره شیرافزا^۵ تأثیر قابل توجهی بر حجم شیرمادر و رشد وزنی شیرخواران ندارد. تاکنون چندین تحقیق در زمینه اثر این دارو بر میزان افزایش شیرمادر از طریق اندازه‌گیری میزان ترشح شیر، احساس مادر در مورد افزایش شیر و اثر دریافت دارو بر میزان پرولاکتین سرم موش و وزن بچه‌های آن‌ها انجام شده که نتایج متفاوتی را دربر داشته است. در دو مطالعه دیگر نیز همه مادران شیردهی که از قطره شیرافزا استفاده کرده بودند، افزایش شیر گزارش کردند (۵). پژوهش حاضر از نوع کارآزمایی بالینی دوسوکور و دوگروهه است که بر روی ۱۲۴ نفر از خانم‌های سزارین شده مراجعه‌کننده به بیمارستان شهیدان مبینی شهر سبزوار انجام گرفت. قبل از دادن دارو و دارونما ۱/۵ سی‌سی خون از ورید مادر گرفته شد. سپس ۴۰ قطره افشره زیره (تهیه‌شده از شرکت دارویی باریج اسانس-کاشان) به گروه مورد و دارونمای کدگذاری‌شده به گروه شاهد در فاصله هر ۲۰ دقیقه تا ۳ بار داده شد (۵). بعد از گذشت سه ساعت از نمونه‌گیری اول، نمونه خون دوم گرفته و به آزمایشگاه ارسال شد. اندازه‌گیری پرولاکتین به روش الیزا (کیت Radim) انجام گرفت. روش‌های آماری مورد استفاده شامل کای‌دو، من‌ویتنی و تی دانشجویی بود. نتایج پژوهش نشان داد که افشره زیره، نسبت به پلاسبو میزان پرولاکتین سرم مادر را بیشتر می‌کند. اختلاف این دو روش، کم و از نظر آماری معنادار نبود.

«دریافت: ۱۳۸۸/۵/۲۴ پذیرش: ۱۳۸۸/۹/۳»

نسرین فاضل^{۱*}

۱. گروه مامایی، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

* عهده‌دار مکاتبات: سبزوار، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، دانشکده پرستاری مامایی، تلفن: ۰۵۷۱۴۴۴۶۰۳۰

Email: shohreg1368@yahoo.co.uk

1. cuminum cyminim

2. cumin aldehyde

3. carvon

4. terpineal

۵. قطره گیاهی شیرافزا عصاره الکلی شش گیاه افزایش‌دهنده شیر شامل رازیانه، انیسون، زیره سبز، شوید، جعفری و سیاهدانه می‌باشد که به نسبت‌های مختلف با هم ترکیب شده‌اند.

References:

1. Nojah S. [The effect of unwanted pregnancy on breastfeeding during 3 hour after delivery (Persian)]. Journal Asrar 2009; 7(4): 38.
2. Zolfaghari M. [Maternal and infant Nursing health (Persian)]. 1st ed. Tehran; Boshra Pub 2004: 115.
3. [Jadeh abrisham Issue (Persian)]. International ISSUE, social, economic, cultural specific supplementary herbal medicine. 64:12,19, 24
4. Darabi M. [Medic brochure cumin oil (Persian)] Barig Essence Medic Co. 2005; 1:1-2.
5. Shariati M. [The effect of consumption breastfeeding oil by maternal breastfeeding exclusive on gain weight of 6-month infants (Persian)]. Ofoghe Danesh 2004: 10(1): 15-16.